

**Azerbaycan Ülke Raporu
(Otomotiv Sektörü Açısından)**

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ar-Ge Şubesi

Aralık, 2018

GSYİH (Milyon \$)	KBGSYİH (\$)	Büyüme Oranı (%)	Nüfus	Yüzölçümü (km²)	Başkent
45.483 (IMF, 2018 tahmini)	4.576 (IMF, 2018 tahmini)	2,03 (IMF, 2018 tahmini)	9.940.000 (IMF, 2018 tahmini)	86.600	Bakü

Temel Ekonomik Göstergeler

	2016 ^a	2017 ^a	2018 ^b	2019 ^b	2020 ^b	2021 ^b	2022 ^b	2023 ^b
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	37,81	40,67	45,48	47,93	50,48	53,22	56,1	59,32
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	-3,1	0,07	2,03	3,86	3,62	2,74	2,71	2,61
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	3 896	4 141	4 576	4 764	4 959	5 166	5 381	5 623
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	12,56	13	7	6	5	5	4	4
Nüfus (Milyon)	9,71	9,82	9,94	10,06	10,18	10,3	10,43	10,55
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-1,36	1,41	2,56	3,33	3,54	4,03	4,09	4,28

Kaynak: IMF, Nisan 2018 a Gerçekleşen, b Tahmin

Ekonomik Yapı

Azerbaycan, 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, önemli siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik problemlerle karşı karşıya gelmiştir.

SSCB döneminde sistemli olarak Cumhuriyetler arasında bağımlılığı bir anlamda zorunlu kılan ekonomik yapının ani çöküşü, pazar ekonomisine geçişte; ekonomik, siyasi, hukuki bir alt yapının olmaması, teknolojinin eski olması, serbest piyasa modelinin bilinmemesi, Ermenilerin işgalci tutumu sonucu topraklarının %20'sinin kaybedilmesi, 1 milyon kişinin kendi ülkesinde mülteci durumuna düşmesi ve benzeri nedenlerle üretim durma noktasına gelmiş, sonuç olarak da ekonomi üzerinde insiyatif tamamen kaybedilmiştir.

Ülkede siyasi istikrarın sağlanması ve Ermenilerle geçici ateşkese varılmasından sonra dikkatler ekonomi üzerinde yoğunlaşmaya başlamıştır. İşte bunun sonucu olarak 20 Eylül 1994 tarihinde "Asrın Anlaşması" olarak adlandırılan Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi ile dünyanın önde gelen petrol şirketleri arasında "Hazar Denizinin Azerbaycan'a ait bölümünde Azeri, Çırağ, Güneşli Yataklarının Birlikte İşlenmesi ve Paylaşılması Hakkında" ilk Anlaşma imzalanmıştır.

Yeniliklere hızla adapte olan Azerbaycan, SSCB'nin dağılması ile uzmanlaşma ve işbölümüne dayalı ekonomik yapılanmanın sona ermesine, Ermenistan savaşı ve Çeçenistan sorunu nedeniyle, ülke sanayii için gereken ara mallarının ithalat yollarının kapanmasına rağmen bütün bu darboğazları aşmayı başarmıştır.

Bütün bu darboğazların aşılmasında petrol rezervleri önemli bir rol oynamış, yıllardır petrole yatırım yapan Azerbaycan 2005 yılından itibaren milli gelire yansıyan petrol gelirleri ile yeni bir döneme girmiştir. Önümüzdeki 15 yıl için 50 milyar \$ petrol geliri bekleyen ülke somut ve uygulanabilir projelerle bu geliri halkın yaşam standardının yükselmesine harcayacak hedefler için çalışmaktadır.

Savaş ve dağılma sonrası ortaya çıkan sorunlar nedeniyle ekonomide büyük bir bozulma ve dağılma yaşanmış ve bunun sonucunda milli gelirden negatif büyüme yani gerileme ve yüksek enflasyon yaşanmıştır.

Azerbaycan ekonomisi son on yılda özellikle 2009 yılında hızlı büyümüş, kriz nedeniyle küresel ekonomi açısından zorlu geçen bu yılda dünyada GSYİH’de en çok büyüyen ülke, yakaladığı % 9,3 artışla, Azerbaycan olmuştur. Azerbaycan’ın 2015 yılında ise % 1,1 oranında reel büyüme göstermiştir. Ülke ekonomisi 2016 yılında %3,8 oranında küçülmüş, 2017 yılında tekrar pozitif büyüme geçerek, % 0,07 oranında artış olmuş, 2018 yılında sabit fiyatlara göre % 2 oranında, 2019 yılında ise %3,9 oranında büyüme beklenmektedir.

Petrol fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemde hızla büyüyen ve parlak bir dönem geçiren Azerbaycan, 2014’ün yarısında görülmeye başlanan petrol fiyatlarındaki düşüşten en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Gelirlerin azaldığı, bir yıl içinde %100’ü bulan devalüasyonlar sonucunda risklerin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli olan kapsamlı bir reform hazırlığına girişilmiştir. İlk aşamada, gümrükler, transit geçişler, bankacılık ve vergi sistemi ile üretim ve ihracat teşviklerinde bunun yansımaları görülmüştür.

Son olarak, Azerbaycan’ın ekonomisini çeşitlendirmek amacıyla oluşturduğu uzmanlar grubunun uzun süredir üstünde çalıştığı, milli ekonomiye ve on bir farklı sektöre ilişkin stratejik yol haritaları Cumhurbaşkanı Aliyev tarafından 6 Aralık 2016 tarihinde onaylanmıştır.

Azerbaycan ekonomisinde, sanayi sektörünün önemli bir bölümünü yaklaşık 20 yıl önce kurulan ağır sanayi oluşturmaktadır. Ağır sanayi içinde en önemli sektörler demir, alüminyum ve çimento olup, çoğu petrol sanayinin gelişiminden sonra ihmal edilmiştir. Ülke sanayisinin tekrar canlanmasına yönelik olarak, Azerbaycan’da 2014 yılı “sanayi yılı” ilan edilmiştir. Reel sanayi üretiminin hızla düşmesine rağmen, konut inşası, kırsal altyapı çalışmaları ve ulaşım altyapısının iyileştirilmesinden dolayı inşaat sektörü son iki senedir çok hızlı büyümüştür.

Hizmet sektörü de ulaşım ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmelerden dolayı hızlı bir biçimde büyümüştür. Bankacılık sektördeki varlığın yarısından fazlasını oluşturan iki devlet bankası tarafından yönetilmektedir.

Petrol dışı alanlarda yapılan yatırımların artış kaydetmesine rağmen, IMF, ülkede enerji sektörü dışında kalan iş sektörlerinin halen oldukça zayıf görüldüğüne dikkat çekmektedir. Özellikle, gelişmemiş hukuk sistemi, rekabet koşulları önündeki engeller ve finansal sistemde yaşanan sorunların petrol dışı alanların büyümesinin önündeki en önemli engeller olduğunu belirtmektedir.

Azerbaycan’da ekonominin büyük bir bölümü hala devlet tarafından yönetilmektedir. Pek çok kamu işletmesi kendi alanlarında tekeldir. Söz konusu işletmeler yüksek fiyatlar belirlemekte ve mal arzını kısıtlamakta olup, çoğu zaman mal alımında da önemli bir paya sahiptir.

Dış Ticaret

Azerbaycan'ın Dış Ticaret Seyri (milyon \$)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2007	6.058	5.708	11.766	349
2008	47.756	7.163	54.919	40.592
2009	14.698	6.119	20.818	8.578
2010	21.278	6.597	27.875	14.681
2011	26.480	9.733	36.213	16.742
2012	23.827	9.642	33.469	14.185
2013	23.904	10.763	34.667	13.141
2014	21.752	9.179	30.931	12.573
2015	11.327	9.211	20.538	2.116
2016*	12.642	7.049	19.691	5.593
2017*	16.524	7.619	24.143	8.905

Kaynak: Trademap

(*) Yansıtılmış Veriler (Mirror Data)

Azerbaycan dış ticaret politikasında belirleyici unsur enerjidir. Petrol ve doğalgaz Azerbaycan'ın ihracatında yüzde 90 paya sahiptir. İthalatında ise yüzde 80 civarında mamul maddeler yer almaktadır.

2017 yılında Azerbaycan'ın ihracatı 16,5 milyar dolara, ithalatı ise 7,6 milyar dolar olmuştur. Azerbaycan'ın dış ticareti 8,9 milyar dolar fazla vermiştir. Azerbaycan'ın 2017 yılında dış ticaret hacmi ise 24 milyar dolar olmuştur.

Türkiye Azerbaycan Dış Ticaret Seyri (Milyon Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2000	230	95	326	134
2001	225	78	303	147
2002	231	64	296	166
2003	315	122	438	193
2004	404	135	539	268
2005	528	272	800	255
2006	695	340	1.035	354
2007	1.047	329	1.377	718
2008	1.667	928	2.596	739
2009	1.398	752	2.151	646
2010	1.551	865	2.416	686
2011	2.064	262	2.326	1.802
2012	2.587	340	2.927	2.247
2013	2.961	334	3.294	2.627
2014	2.876	291	3.167	2.585
2015	1.899	232	2.131	1.667

2016	1.286	278	1.564	1.008
2017	1.358	351	1.709	1.007
2017(Ocak-Eylül)	968	273	1.242	695
2018(Ocak-Eylül)	1.086	300	1.385	786

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı; ihraç ürünlerinin bu ülkede tanınmaya başlaması, Türk şirketlerinin Azerbaycan piyasasında şube açmak suretiyle Türkiye'den ithalat yapması ve bu malları iç piyasada pazarlaması gibi nedenlerle 1993 yılından bu yana yükselme eğilimi göstermektedir. Ancak, yüksek gümrük vergisi oranları nedeni ile iki ülke dış ticareti potansiyelinin gerisinde kalmaktadır.

Rusya gümrüksüz mal ihraç etmesi nedeniyle Azerbaycan'ın ithalatında önemli bir avantaja sahiptir. İngiltere BP nedeniyle, ABD petrol yatırımları nedeniyle Azerbaycan'ın ithalatında öne çıkmaktadır. Ancak ülkemiz ürün çeşitliliği anlamında önemini korumaktadır. Bavul ticareti ve sınır ticareti nedeniyle istatistiklere tam olarak yansımaya da iki ülke arasındaki ticaret, önümüzdeki yıllarda önemli oranda artış potansiyeline sahiptir.

Türkiye'nin Azerbaycan'a olan ihracatında makineler ve mekanik cihazlar ve yedek parçaları, demir ve çelikten eşyalar, elektrikli makina ve cihazlar ve yedek parçaları, mobilya, otomotiv, optik alet ve cihazlar, motorlu kara taşıtları ve yedek parçaları, mineral yakıtlar, petrol ve türevleri gibi ürünler önemli paya sahiptirler. Bunun yanı sıra Türkiye'nin tuz, kükürt, taş, alçı ve çimento, kağıt, karton ve mamulleri, sabun ve muhtahzarları, sebze ve meyveler gibi birçok diğer ürünlerde ihracat potansiyeli bulunmaktadır.

Diğer taraftan, son dönemde önem verilmeye başlanan sağlık hizmetleri alanındaki yatırımlara bağlı olarak hastahane ekipmanları ve medical ekipmanlar ile çevre sağlığı konusunda danışmanlık ve müteahhitlik alanında imkanlar olduğu değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin Azerbaycan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

GTİP NO.	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
Genel Toplam		1.898.715	1.285.127	1.357.772
1	7308 Demir/çelikten inşaat ve aksamı	70.640	30.172	49.671
2	3402 Yıkama, temizleme müstahzarları-sabunlar hariç	54.063	32.508	33.198
3	8525 Radyo/televizyon yayını için verici cihazlar; televizyon, dijital vb.	1.153	515	29.497
4	9619 Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	60.520	32.267	26.601
5	9999 Başka yerde belirtilmemiş ürünler	41.094	52.661	26.520
6	9403 Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	78.667	39.110	26.425

7	3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	24.399	19.024	23.053
8	8432	Tarla, bahçe tarımında, ormancılıkta kullanılan makine, cihazlar	5.066	9.418	21.232
9	8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	35.956	17.222	20.278
10	1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. İle boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	32.285	17.550	20.001
11	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici	7.158	11.083	17.536
12	8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	19.830	9.787	16.606
13	3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	23.066	15.158	16.394
14	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16.653	10.996	15.387
15	8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. İle aksam-parçaları	8.877	7.128	15.226

Türkiye'nin Azerbaycan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

GTİP NO.	ÜRÜNLER	2015	2016	2017	
Genel Toplam		232.376	278.131	350.870	
1	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	62.550	80.122	73.730
2	7601	İşlenmemiş alüminyum	64.830	47.259	59.262
3	2905	Asiklik alkoller vb. Halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış/nitrozalanmış türevl	22.574	14.683	36.707
4	5201	Pamuk (kardesiz, taranmamış)	4.407	4.420	34.006
5	7207	Demir/alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	6.740	32.683
6	7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	2.657	23.960	28.357
7	2716	Elektrik enerjisi	0	34.090	17.688
8	7403	Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	4.964	7.803	13.783
9	7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	12.783	6.384	11.931
10	7404	Bakır hurda ve döküntüler	909	786	10.218

Otomotiv Endüstrisi

Azerbaycan'da her 1000 kişiye düşen motorlu araç sayısı 2015 yılı itibariyle 133'tür. Ülkenin motorlu araçlar parkının 1,5 milyon adet civarında olduğu tahmin edilmektedir. Karşılaştırma yapılabilmesi için bölge ülkelerinden Gürcistan'da her 1000 kişiye düşen motorlu araç sayısı 261, Kazakistan'da 249'dur.

OICA verilerine göre Azerbaycan'da 2018 yılına kadar kayda değer bir motorlu araç üretimi bulunmamaktaydı. Ülkede İran, Çin ve Belarus firmalarının yatırımları ve yatırım girişimleri bulunsa da üretimde kayda değer bir rakama ulaşılammıştı. Kasım 2018'de İranlı Khodro firması Samand modelinin Azerbaycan'da üretimine başlamıştır. 10.000 adetlik üretim kapasitesine sahip Hazar fabrikasında firmanın Samand modelinin yanı sıra Hazar modelleri de üretilmektedir ve 2019 yılından itibaren ihracata başlanması hedeflenmektedir. İhracatta hedef ülkeler Rusya, Ukrayna ve Orta Asya Ülkeleridir.

Son olarak Rus GAZ firması Azerbaycan'da hafif ticari araç üretimi için yatırım yapmıştır. Yılda 1000 araçlık üretim kapasitesine sahip fabrikada minibüs ve kamyonet üretimi yapılacaktır. Diğer taraftan Azerbaycan kaynaklarına göre ülkede 2010 yılından bu yana faaliyette olan Nahçıvan Otomobil Fabrikasında yıllık 5.000 adetlik binek otomobil üretimi yapılmaktadır. (NAZ-LIFAN markası)

OICA verileri 2014 yılında 25.000 adedin üzerinde olan Azerbaycan motorlu araçlar pazarının son 3 yılda büyük ölçüde daraldığını göstermektedir. Ancak ülkeden alınan verilerin çok sağlıklı olmadığını ve bu ölçüde bir daralmanın gerçekçi gözükmediği ifade edilmelidir. Ülke ekonomisi petrole bağlı olsa da ve petrol fiyatlarına göre ülkedeki alım gücü değişse de özellikle son iki yıldaki pazar rakamlarının doğruluğu tartışmalıdır.

Azerbaycan Otomotiv Sektörü (Adet)

	2013	2014	2015	2016	2017
Pazar	22.700	25.200	10.500	5.100	2.705

Kaynak: OICA

İHRACAT-İTHALAT

Azerbaycan'ın kayda değer bir otomotiv ihracatı bulunmamaktadır. Ülkenin otomotiv ithalatı da 2013 yılında 1 milyar USD'ye yaklaşmışken, son yıllarda düşüş göstermiş 500 milyon USD'nin altına düşmüştür. Ülkenin otomotiv ithalatında öne çıkan ürün grubu binek otomobillerdir.

Azerbaycan'ın Otomotiv İthalatı

Milyar USD	2015	2016	2017
87	0,6	0,3	0,4

Kaynak: Trademap

Azerbaycan'a yönelik otomotiv ihracatımız 2013 yılında 136 milyon USD'ye kadar yükselmişken, daha sonraki yıllarda düşüş göstermiştir. 2017 yılında 56,5 milyon USD olarak gerçekleşen ihracatımızda 36,5 milyon USD ile yan sanayi ürünleri 11.8 milyon USD ile otobüs-minibüs-midibüsler ve 5 milyon USD ile eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar öne çıkmaktadır.

Türkiye-Azerbaycan Otomotiv İhracatı (Milyon USD)

2013	2014	2015	2016	2017	2018*
136	117	79	42	56,5	55

Kaynak: TİM

*Ocak-Kasım

Azerbaycan'a yönelik otomotiv ihracatımız 2018 Ocak-Kasım döneminde %9 artarak 55 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Azerbaycan'a yönelik otomotiv ihracatımızın 30.5 milyon USD'si yan sanayi, 2 milyon USD'si binek otomobiller, 3 milyon USD'si eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, 16 milyon USD'si otobüs-minibüs-midibüs'ten oluşmuştur. Yılın tamamında bu ülkeye yönelik otomotiv ihracatımızın 60 milyon USD'yi aşması beklenmektedir.

Azerbaycan'ın Türkiye'den Otomotiv Ürünleri İthalatına Uyguladığı Gümrük Vergileri:

8702: 0-%15

8703: 0-%15

8704: %5

8708: %5

Sonuç olarak Azerbaycan görece küçük bir pazardır ve özellikle son üç yılda ülkenin tüm otomotiv verileri geriye girmiştir. Ancak son yıllarda İran, Rusya ve Çin otomotiv firmaları Azerbaycan pazarına ilgi göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda yapılan yatırımlar sonucu

ülkedeki üretim adetlerinin artması beklenmektedir. Azerbaycan'ın 2020 sonrasında yıllık 20.000 adet ve üzerinde motorlu araç üretimine ulaşması beklenebilir.

Ülkemizin Azerbaycan'a otomotiv ihracatının yeterli olmadığı da gözükmektedir. İki ülke arasındaki yakın siyasi ve kültürel ilişkiler de dikkate alındığında orta vadede bu ülkeye yönelik otomotiv ihracatımızın yeniden 100 milyon USD'nin üzerine çıkması gerçekçi bir hedef olacaktır.

YASAL UYARI Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.

Türkiye'nin Azerbaycan'a yönelik mal grubu bazında otomotiv ihracatı – USD

Grup 3	Ülke	2016 Ocak - Aralı	2017 Ocak - Aralı	Değişim FOBĐ%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV YAN SANAYİİ	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	30.874.542	36.542.449	18,36%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ OTOBÜS.MİNİBÜS.MİDİBÜS	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	6.667.119	11.864.088	77,95%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	2.293.391	5.000.389	118,03%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ BİNEK OTOMOBİLLER	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	603.401	1.371.782	127,34%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ ÖZEL AMAÇLI MOTORLU TAŞITLAR	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	1.750.179	767.701	-56,14%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ ÇEKİCİLER	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	54.669	449.975	723,08%

Grup 3	Ülke	2017 Ocak - Kasım	2018 Ocak - Kasım	Değişim FOBĐ%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV YAN SANAYİİ	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	32.875.216	30.446.095	-7,39%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ OTOBÜS.MİNİBÜS.MİDİBÜS	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	9.828.524	16.128.755	64,10%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ ÖZEL AMAÇLI MOTORLU TAŞITLAR	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	767.701	3.043.879	296,49%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	4.647.058	2.967.054	-36,15%
OTOMOTİV SANAYİ OTOMOTİV ANA SANAYİİ BİNEK OTOMOBİLLER	AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	1.317.680	1.900.544	44,23%

Potansiyel Arz Eden Ürünler¹

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2017 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2017 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2017 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2017 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2016- 2017 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2016- 2017 (%)	Ülkenin İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları 2017 (%)	Ülkenin İthalatta Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranları (% ortalama)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	53,3	8,3	1.148,2	0	13,2	21,4	Çin (%26,7) Rusya (%19,9) Türkiye (%15,6) Gürcistan (%9,1) Ukrayna (%7,1)	Çin (%13,5) Rusya (%0) Türkiye (%13,5) Gürcistan (%0) Ukrayna (%0)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Otomobiller	275,2	1,46	11.814,9	0	141,8	128,8	Gürcistan (%32) Almanya (%26,7) Slovakya (%13) G. Kore (%8,6) Rusya (%3,7)	Gürcistan (%0) Almanya (%3,9) Slovakya (%3,9) G. Kore (%3,9) Rusya (%0)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	46,6	12,8	4.113,9	0	33,1	-0,4	Rusya (%31,9) Türkiye (%27,5) Almanya (%10,2) G. Kore (%5,9) Çin (%5)	Rusya (%0) Türkiye (%5) Almanya (%5) G. Kore (%5) Çin (%5)

¹ T.C. Ticaret Bakanlığı Ülke Masaları Bölümünden alınmıştır.